

FRANCOUZSKÁ
KINEMATOGRAFIE OD ROKU
1959 DO SOUČASNOSTI

FAV334

25. 4. 2019

Mgr. Šárka Gmíterková, Ph. D.

HERITAGE CINEMA

- Kinematografie národního dědictví
- První vlna od počátku 80.let v britské kinematografii - *Ohnivě vozy* (1981), *Pokoj s vyhlídkou* (1985), *Cesta do Indie* (1984) – zhruba do poloviny 90. let (1995 – tv minisérie *Pýcha a předsudek*)
- Zprvu omezeno na britskou kinematografii, postupně užíváno jako transnacionální paradigma
- Termín, který zastřešuje způsoby, jimiž se různé národní kinematografie a v různých okamžicích obracejí do minulosti
- Často adaptace literatury chápané jako klasické; tato vazba filmům automaticky propůjčuje vysoký kulturní status
- Romantizovaná a spektakulární vize minulosti
 - Přírodní scenérie
 - Specifická forma pastiše

LEVICOVÁ KRITIKA HERITAGE CINEMA

- Nejvýrazněji HIGSON, Andrew (1996): *The Heritage Film and British cinema*
- Nekritická transformace národní minulosti do kulturní komodity
- Nostalgické obrazy ze života vyšších tříd a vytěsnění některých tříd, ras a etnik
- Únik z thatcherovské Anglie do idealizované verze minulosti
- Nezdravá obsese historickými detaily, dekorem, kostýmy; v důsledku oslabuje možnou subverzi narativu
- Také kritika z praxe; filmy vymezující se proti režimu jsou zasazené v současnosti, namísto romantické zápletky nabízejí sociálně kritický nebo politický děj – např. *Moje krásná prádelnička* (1985, Stephen Frears)

FRANCIE: FILMS DE PATRIMOINE

- nejen filmové adaptace klasické literatury a/nebo výpravné snímky zasazené v nádherných historických lokacích, ale jakýkoliv film, který je „historický“ v tom nejširším slova smyslu
- Odlišné zázemí >> debata Ferro/Sorlin a otázky širšího vztahu kinematografie a historie
 - Marc Ferro - kinematografie nám může pomoci s pochopením historie
 - Pierre Sorlin - historické filmy jsou spíš reflexí doby, ve které vznikají
- Absence žánrové debaty
- Absence ideologické kritiky výpravných historických filmů (projekty chápáné jako auterské mají kritický „pardon“)

FILMS DE PATRIMOINE

1) značná divácká obliba, která ale postupně klesá; naopak početně tato kategorie filmů roste

2) roste počet životopisných filmů (biopics) – *Johanka z Arku* (r. Luc Besson, 1999), *Edith Piaf* (r. Olivier Dahan, 2007), *Coco Chanel* (r. Anne Fontaine, 2009)

3) často obsahuje v žánru nezvykle otevřené scény násilí – *Královna Margot* (r. Patrice Chéreau, 1994), *Příliš dlouhé zásnuby* (r. Jean-Pierre Jeunet, 2004)

4) nostalgické aktualizace starších francouzských filmů – *Jean od Floretty* (r. Claude Berri, 1986), *Manon od pramene* (r. Claude Berri, 1986), *Plukovník Chabert* (r. Yves Angelo, 1994)

MAURICE PIALAT (1925–
2003)

- Outsider francouzské kinematografie
- Rozsahem nevelká filmografie
- Paralely s Robertem Bressonem
- Výrazně autobiografická tvorba s nekompromisními tvůrčími postupy
- Obrovský vliv na mladší generaci filmařů (Cédric Kahn, Noémie Lvovsky, Claire Denis, Olivier Assayas, Bruno Dumont)
- **Divácky nejúspěšnější filmy:**
 - *Našim láskám* (1983) – průlom
 - *Policie* (1985)
 - *Pod sluncem Satanovým* (1987)
 - *Van Gogh* (1991)

MAURICE PIALAT

- Náročný režisér a spolupracovník – konfliktní vztahy s herci, kameramany a dalšími profesemi (na filmu *Láskám našim* se vystřídali 4 kameramané a 7 střihačů)
- Na přelomu 70. a 80. let byl krátce řazen pod nálepku „nového naturalismu“ (Pascal Thomas, Gérard Guérin, Philippe Condroyer) >> do jisté míry dědici nové vlny – malé rozpočty, malé štáby, osobní výpověď namísto adaptací, improvizace X filmy mimo Paříž >> náhled do života obyčejných lidí
- minimalistické filmy, často s náhodně vloženou hudbou, žádné důmyslné pohyby kamery
- osobní výpověď – například film *Nous ne vieillirons pas ensemble* (*Nezestárneme spolu*) zřetelně reflektuje Pialatovy pocity s ohledem na jeho vlastní vztah s mnohem mladší ženou

LÁSKÁM NAŠIM (1983)

- Vychází z původního, částečně autobiografického scénáře Arlette Langmannové o dospívání šestice dívek – zasazeno v 60. letech X finale předělal sám Pialat
- Z finančních i castingových důvodů (Sandrine Bonnaire) děj přesunutý do 80. let
- >> fragmentární struktura – zpočátku portrét dospívající dívky, postupně sílí rodinné drama
- Subtilní incestní nádech >> hlavní hrdinka Suzanne jako objekt pro pohled i jako paralela k postavě otce (Pialat)

